

Gerontologi

ÆLDNING OG ÆLDRE / FORSKNING OG UDVIKLING / NR 3 / ÅRGANG 27 / SEPTEMBER 2011

ældre

Tema: Venskab og ægteskab

Anmeldelse 3: Kvindelighed i forhold til alder

Therése Persson: *Kvinnlig för sin ålder – en intervjustudie om ålder, kropp och femininitet*
Bullfinch Publishing, 2010

Kvindelig for sin alder er Therése Perssons doktorafhandling, der undersøger alder, krop og femininitet fra et feministisk performativtets-perspektiv. Igennem et interviewstudie med 25 svenske kvinder i forskellige aldre belyser afhandlingen på en nuanceret måde, hvordan interviewpersonerne iscenesætter og tillægger disse temaer betydning ved at reproducere og forhandle normer for alders- og kønstilpasset adfærd. Afhandlingen anvender Judith Butlers feministiske perspektiv, hvormed alder analyseres som et socialt og kulturelt fænomen og dermed en magtrelation. Herigennem belyser Persson, hvordan fremherskende normer pålægger individet et ansvar for at kontrollere og forme sin egen aldring, krop og identitet. Her er eksempelvis heteroseksuelle normer og idealet om det ungdommelige udseende dominerende i forbindelse med iscenesættelse af kvindelighed og alder.

Bogens analysedel er delt op i fire overordnede kapitler efter temaerne 'Betydninger af alder', 'Livets tidstabel', 'Klædeligt eller patetisk' og 'Hold formen'. Det første kapitel belyser, hvordan konstruktioner af krop, alder og femininitet væves sammen i informanternes måder at tale om alder på. I dette kapitel vises

blandt andet, hvordan aldring beskrives i relation til forventede kropslige ændringer, der betragtes som enten positive eller negative. Hvor kroppens udvikling for de helt unge og teenagerne beskrives som noget positivt, italesættes kroppens aldring for voksne ofte i termer af forfald og generelt som noget negativt.

I kapitlet 'Livets tidstabel' italesætter informanterne forestillinger om livets forløb og begivenheder. Her reproduceres idéen om livet som inddelt i faser, der følger et kronologisk forløb, hvor begivenheder og hændelser bør indtræffe på det, der anses som alderspassende tidspunkter.

'Klædeligt eller patetisk' er analysens 3. tema, hvor normer for kvinders påklædning og arrangering af det visuelle ydre i forskellige aldre tages op. Analysen viser, hvordan eksempelvis påklædning til kvinder og piger i forskellige aldre kan opfattes som enten sexet eller direkte smagløs i relation til forskellige aldre og har betydning for opnåelse af respekt og social status. Lidt i forlængelse heraf handler bogens sidste tema, 'Hold formen' om, hvordan særligt voksne kvinder pålægges ansvar for at kontrollere kroppens fysiske udseende gennem træning. Her identificeres forventninger til kvinder om at

forsøge at bekæmpe alderens spor på kroppen ved at forme den efter idealer om et ungdommeligt udseende.

Efter min mening er det de to sidste kapitler og særligt afslutningen, der er de mest interessante, idet teorien her kommer bedst i spil, og analysen dermed får større dybde. De to første kapitler er mere deskriptive, og flere pointer kan derfor virke som gentagelser af common sense forståelser af bogens temaer. Selvfølgelig med at belyse alder og aldring ud fra et feministisk perspektiv er spændende og meget relevant. Samtidig synes jeg dog, at magt- og performativtets-perspektivet med fordel kunne udfoldes endnu mere for at give mere teoretisk ballast til studiet og komme udover de meget åbne og ikke så overraskende hovedkonklusioner, såsom at alder iscenesættes på forskellige måder i forskellige aldre og i relation til forestillinger om kvinder i andre aldre.

Marie Ertner, Ph.d.-studerende
IT Universitetet i København

Therése Persson skrev en artikel baseret på sin bog i *Gerontologi* 2011:1 med titlen: *Kvindelighed passende til sin alder? Et interviewstudie om alder, krop og femininitet*

Særligt voksne kvinder pålægges ansvar for at kontrollere kroppens fysiske udseende gennem træning